

یادداشت
حسن‌هانی‌زاده | کارشناس مسائل بین‌الملل

تلاش اروپا برای جبران شکست از ایران در غرب آسیا

بیانیه مشترک اخیر سران اتحادیه اروپا و شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس درخصوص ادعای مالکیت امارات بر سه جزیره ایرانی تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی، از رویکرد منافقانه اروپا برای فشار سیاسی بر ایران حکایت دارد. در نشست اخیر سران ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس در مقر اتحادیه اروپا در بروکسل ادعا شده که این سه جزیره بخشی از حاکمیت امارات بوده وایران این جزایر را اشغال کرده است. این ادعا در حالی مطرح می‌شود که همه اسناد تاریخی بر حاکمیت پلامناع ایران بر این سه جزیره حکایت دارد و ادعای سران اتحادیه اروپا در واقع معطوف به برخی متغیرهای منطقه‌ای است. همراهی مشترک اروپا و برخی رژیم‌های عرب منطقه با رژیم صهیونیستی در کشتار مردم بی‌دفاع غزه و جنوب لبنان و ناکامی آمریکا و اروپا در تغییر موازنه جنگ در غزه، لبنان و اوکراین موجب شده تا سران کشورهای اروپا ساز جدیدی را در رابطه با اختلاف‌افکنی میان جمهوری اسلامی ایران و شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس کوک کنند. این ادعای عجیب برای نخستین بار به صورتی جمعی از سوی رهبران اتحادیه اروپا مطرح می‌شود، در حالی‌که چنین ادعایی اساسا دخالت آشکار اروپا در اموری که هیچ‌گونه ربطی به اتحادیه اروپا ندارد، تلقی می‌شود. متأسفانه برخی رهبران اروپا همچنان در توهم دوران استعمار غرب در مقدرات ملت‌های شرق به سر می‌برند و درصدد بازتعریف جدید سیاست‌های استعمارگرایانه خود بر کشورهای شرقی هستند. جزایر سه‌گانه یک موضوع بین ایران وامارات است و سیاسی‌کاری و باج‌خواهی غرب از ایران، در تغییر واقعیت‌های تاریخی تأثیری نخواهد داشت. از طرف دیگر، این موضع‌گیری در حالی صورت می‌گیرد که اتحادیه اروپا به دلیل ممانعت ایران از تلاش اروپا و رژیم صهیونیستی برای تغییر ژئوپلیتیک منطقه به سود اسرائیل، به شدت عصبانی شده و یک سلسله تحریم‌هایی علیه ایران اعمال کرده است. منع ورود هواپیماهای برخی شرکت‌های هواپیمایی جمهوری اسلامی به اروپا و وارد طایفانه دیگر، نشانگر آن بوده که هدف غرب اختلاف‌افکنی بین ایران و کشورهای منطقه است. به کارگیری لفظ اشغال جزایر سه‌گانه از سوی ایران که در بیانیه پایانی سران ورشکسته سیاسی اتحادیه اروپا و کشورهای عرب حوزه خلیج فارس آمده، نشانه دخالت آشکار این اتحادیه در مسائل داخلی ایران و منطقه است. این موضع‌گیری‌ها اگرچه کوچک‌ترین تأثیری بر واقعیت‌های منطقه نخواهد داشت اما نشان می‌دهد که کشورهای اروپایی کوچک‌ترین احترامی برای موازین و قوانین بین‌المللی قائل نیستند. رفتار مصلحت‌جویانه و نوعا تهاجمی سران اتحادیه اروپا در نشست مشترک با سران کشورهای عرب حوزه خلیج فارس، نوعی عقده‌گشایی علیه کشور قدرتمندی مانند ایران تلقی می‌شود. حاکمیت تاریخی ایران بر تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی، تحت هیچ شرایطی قابل چانه‌زنی نیست زیرا عمر این حاکمیت از عمر بسیاری از کشورهای حوزه خلیج فارس و حتی کشورهای اروپایی بیشتر است. زمانی هم صدام حسین، دیکتاتور عراق به تحریک غرب موضوع جزایر سه‌گانه ایرانی را مطرح ساخت و به ایران حمله کرد اما سرزوشش کمی پیدا کرد. از سوی دیگر، اتحادیه اروپا هم اکنون ورشکسته و با بحران انرژی ناشی از جنگ روسیه و اوکراین مواجه است و اکنون نغمه شوم جدیدی را آغاز کرده تا بتواند از انرژی کشورهای حوزه خلیج فارس برای جایگزینی گاز روسیه استفاده کند. رفتارهای غیرمنطقی و تهاجمی برای ایران اصلا پذیرفتنی نیست زیرا ملت بزرگ ایران هرگز و تحت هیچ شرایطی زیر باج‌خواهی‌های کشورهای اروپایی نخواهد رفت.

پیام
...الرحمن الرحیم

خبر ترور و شهادت مبارز نستوه، رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس، جناب یحیی سنوار، گرچه برای همه آزادخواهان عالم به خصوص مردم قهرمان فلسطین دردناک و تأثیربرانگیز بود، در عین حال نشانه آشکاری از توقف‌ناپذیری جنایات رژیم اشغالگر و کودک‌کش صهیونیستی است. شهیدسنوار در طول حیات ارزشمند خود سال‌ها در اسارت رژیم سفاک صهیونیستی بود و پس از آن هم تا آخرین لحظه عمر به افتخارش قهرمانانه جنگید و از پای نشست. جهاد در تقابل با تجاوز و هدر به یخشیدن آزادی و رهایی به صاحبان حقیقی سرزمین‌های اشغالی، حرکت عظیم و هدف‌والایی است که با ترور و حذف قهرمانان این عرصه متوقف نخواهد شد. همان‌گونه که شهید عزیز، اسماعیل هنیه گفت: «آذا غاب سید، قاسم سید» دشمن آگاه باشد که با شهادت سرداران، قهرمانان و فرماندهان، خلی خورود امت اسلامی در برابر زور و اشغال ایجاد نخواهد شد. اینجانب شهادت این فرمانده دلاور جهادی شهید یحیی سنوار را به مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، مردم مظلوم و مقتدر غزه و همه آزادخواهان جهان تبریک و تسلیت عرض می‌کنم.

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی، با صدور پیامی به مناسبت مراسم تکریم سرکار خانم مصطفوی، رئیس هیأت امنای جمعیت دفاع از ملت فلسطین، از استقامت و پایدندی صبیبه مکرم حضرت امام خمینی(ره) به خط و راه پیشوای عظیم‌الشأن تجلیل کردند.

متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به شرح زیر است:

تجلیل رهبر انقلاب از استقامت فرزند امام در خط امام

بسم...الرحمن الرحیم
بزرگداشت و تکریم سرکار خانم مصطفوی، صبیبه مکرم حضرت امام خمینی بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران رضوان...علیه، کاری شایسته و بسزا است. این بانوی گرامی با توأمنندی و استقامتی که از فرزند آن پدر عالی‌مقام انتظار می‌رود، پایدینی خود را به خط امام و پیشوای عظیم‌الشأن راحل نشان دادند و در همان راه و همان جهت گام برداشتند؛

که یک نمونه آن تشکیل و هدایت انجمن دفاع از فلسطین است. از خداوند متعال سلامت و دوام توفیقات این بانوی مکرمه را مسألت می‌کنم. سیدعلی خامنه‌ای، گفتنی است، اجلاسیه بین‌المللی مجاهدان در غربت در پاسداشت مقام شهدای راه قدس شهید سیدحسن نصرا...، شهید اسماعیل هنیه و تکریم خادم قدس خانم دکتر مصطفوی، روز پنجشنبه ۲۶ مهرماه در حرم مطهر رضوی برگزار شد.

گام بلند علیه یک جانبه‌گرایی

سفیر کشورمان در مسکو خبر داد که موافقت‌نامه جامع همکاری‌های ایران و روسیه به‌زودی به امضای رؤسای جمهور دو کشور خواهد رسید

برش

ایران – روسیه علیه هژمونی غرب

از شهادت سیدحسن نصرا...، روسیه قاطعانه این اقدام را محکوم کرد و آن را تروریسم دولتی و جنایت علیه بشریت دانست. این درحالی‌است که آمریکا از این اتفاق استقبال کرد و به رژیم صهیونیستی تبریک گفت. دو شب پیش و بعد از شهادت یحیی سنوار، شاه‌بغوی دولت روسیه شدیداً ترور رهبر حماس را محکوم کرد و آن را باعث بحران‌های گسترده در غرب آسیا دانست. وی افزود: غرب و آمریکا به‌خوبی می‌دانند اگر ایران و روسیه به یک ائتلاف راهبردی برسند، به‌دلیل نقاط مشترکی که دارند، می‌توانند بسیاری از سیاست‌های یک‌جانبه غرب را خنثی کنند. درحال حاضر نگاه روسیه به انصرا... بسیار به‌دیدگاه ایران نزدیک‌است. پس اینجاست که می‌بینیم اختلاف‌سازی، شاه‌بغ‌راکنی و تبلیغات‌دروغین برای حمله علیه روسیه، تماماً هدایت‌شده از سوی شبکه منسجم غرب‌گرایان برای ایجاد اختلاف در روابط است. مدیر با بیان این‌که در صورت امضای این توافق‌نامه راهبردی، باید روی افکارعمومی و حوزه‌رسانه کار شود تا شرایط برای اجرایی‌شدن آن در کشورمان فراهم گردد، تصریح کرد: باید مراقبت کرد تا برخی رسانه‌ها در حوزه روابط ایران و روسیه، مطالبی را منتشر نکنند که خلاف منافع ملی باشد. شما اگر به رسانه‌های روسیه مراجعه کنید، می‌بینید که افکارعمومی این کشور نسبت به ایران شدیداً مثبت است و مقامات روسیه، تاجار خود را برای همکاری با کشورمان تشویق می‌کنند و برای آنها و گردشگران تسهیلات گمرکی و توریستی فراهم کرده‌اند. مدیر‌بایان این‌که باید شرایط را برای موفقیت این توافق‌نامه در کشورمان فراهم کنیم، گفت: امضای یک قرارداد، اولین گام است که در سطح مقامات عالی انجام می‌شود اما مراحل بعدی، به حوزه درون‌سیستمی برمی‌گردد و بخش خصوصی و تاجار و بازرگانان باید با اهمیت این موضوع آشنا شوند و تعاملات خود را با روس‌ها ارتقا دهند. باید عزم بیشتری در حوزه‌های داخلی صورت بگیرد تا شرایط برای اجرایی‌شدن این توافق‌نامه فراهم شود.

نگاه

پروژه غرب‌گرایان برای تقلیل آرمان فلسطین

جریان برساختار می‌کوشد با قبیله‌ای ا نشان دادن محور مقاومت، آرمان فلسطین را پایان یافته تلقی کند

این‌که تاکتیکی نشان دادن آرمان مقاومت، این تصویر را در اذهان متبادر می‌کند که هیچ اصل انسانی بر مقاومت حاکم نیست و مشتی فرصت‌طلب برای ارضای نیازمندی‌های سیاسی مقطعی خود، وارد این کارزار شده‌اند، این تصویرگیری غلط، دقیقاً همان چیزی است که صهیونیست‌ها و رسانه‌های پادوی آنها پس از شهادت شهید هنیه و به خصوص پس از شهادت شهید نصرا... تولیدش کردند، با این زاویه که تهران، منافع سیاسی خود را بر روابطش با محور مقاومت ترجیح می‌دهد و در بزنگاه‌ها، پشت یارانش را خالی می‌کند. البته شهادت شهید نیلفروشان، خود نشان می‌داد که فرماندهان عالی‌رتبه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در وسط معرکه حضور دارند و هیچ‌گاه برادران خود در حزب... یا سایر اضلاع مقاومت را تنها نمی‌گذارد. پاسخ موشکی نیروهای مسلح کشورمان به صهیونیست‌ها در عملیات وعده صادق ۲ نیز نشان داد که عزم ایران برای مقابله با صهیونیست‌ها و تحقق ملت فلسطین و آزادی قدس، کاملاً جدی است و به بیانیه و رجزخوانی‌های معمول در فضای جنگی، خلاصه نمی‌شود. ثانیاً، غرب‌گرایان با زیر سؤال بردن آرمان آزادی فلسطین و ابتنای مقاومت بر منفعت سیاسی، موجب می‌شوند تا دشمن صهیونی در حمله به مقاومت، جسورتر و بی‌پروا تر شود. غرب‌گرایان ایران، به سیاق برخی کشورهای غافل منطقه، به صراحت با درخلافه، کار مقاومت را تمام شده می‌دانند و تصریح دارند که برای کاهش خسارات، باید به سازش با غرب و حتی سازش با صهیونیست‌ها رسید. برساختارها با محتوم تصویر کردن پایان مقاومت، می‌کوشند ایران را منزوی و نیازمند تنفس و در نتیجه نیازمند بازگیری در زمین غرب نشان دهند. ایران و محور مقاومت اما همواره از سختی‌ها برای خود فرصتی جهت بازپایی و بالندگی بیشتر یافته‌اند.

نگاه

پروژه غرب‌گرایان برای تقلیل آرمان فلسطین

تحولات منطقه و بحران آفرینی بی‌سابقه صهیونیست‌ها، موجب فعال شدن امتداد جریان غرب در داخل ایران شده‌است. غرب‌گرایان می‌کوشند با قرائتی غلط از اشغالگری صهیونیست‌ها، همه تقصیرها را گردن ایران و محور مقاومت بیندازند و مدعی شوند که تنها راه عبور از بحران کنونی، تجدیدنظر تهران در سیاست‌هایش درباره منطقه و رژیم صهیونیستی است. برساختارها دارند از فرصت بحران منطقه برای بازتولید ایده‌های اشتباه خود درباره نسبت میان ایران و آرمان فلسطین، حداکثر بهره را می‌برند. طی هفته‌های اخیر، رسانه‌های غرب‌گرا در ایران یک خط تحلیلی جدی را درباره مناسبات محور مقاومت پیش برده‌اند مبنی بر این‌که بحران در منطقه تماماً محصول سیاست‌های تهران بوده و راه حل نیز در عدول از مقاومت و تمایل به سازش با غرب و حتی با صهیونیست‌هاست. غرب‌گرایان با غیرمنطقی و غیرعقلانی نشان دادن موجودیتی به نام جبهه مقاومت، آرمان فلسطین را نیز از امری متعالی و انسانی به موضوعی برآمده از صرافا سود و هزینه معمول در دنیای سیاست تقلیل داده‌اند. برساختارها علاوه بر این‌که ریشه بحران در منطقه را نه تمامیت‌خواهی رژیم صهیونیستی بلکه امر مسلم و بدیهی مقاومت نشان می‌دهند، نفس مقاومت و اضلاع آن را نیز امری صرفاً منفعت‌جویانه و محصول منافع قومی و طایفه‌ای می‌پندارند. به بیان دیگر، مقاومت در نگاه غرب‌گرایان، امری صرفاً تاکتیکی برای رفع حاجات گروهی است و آرمان فلسطین در واقع در این میان، روشش و روششی برای مستترنگاه داشتن هدف پادشده است. تاکتیکی نشان دادن مقاومت از سوی غرب‌گرایان، در اصل یک توهمین بزرگ به عزم ۷۰ ساله ملت‌های آزادی‌خواه منطقه در مبارزه با رژیم نژادپرست صهیونی است. این رویکرد، پیامدهای منفی نیز به دنبال دارد. اولاً

«تکمیل توافق‌نامه جامع همکاری میان مسکو و تهران به دلیل شهادت سیدابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور پیشین ایران، موقتا و با توافق طرفین به تعلیق درآمده است اما این کار در نهایت انجام خواهد شد.» با روی کار آمدن مسعود پزشکیان، سیاست همسایه‌گرایی و تعمیق روابط با کشورهای شرقی، همچنان در دستور کار دولت در ایران باقی ماند. همان‌طور که در سطور قبل نیز به آن اشاره شد، تقریباً یک ماه قبل بود که پوتین، توافق‌نامه مشارکت راهبردی جامع با ایران را به تأیید رساند. پیش از این تأیید و در جریان سفر دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان به سنت‌پترزبورگ جهت شرکت در نشست مقامات عالی‌رتبه امنیتی کشورهای عضو بریکس، علی‌اکبر احمدیان در دیدار با همتای روس خود، تکمیل موافقت‌نامه جامع همکاری‌های بلندمدت دو کشور را مورد رابرتی قرار داد. ایران و روسیه در سال‌های اخیر و به‌ویژه در دوران دولت سیزدهم که سیاست توجه به کشورهای شرق در دستور کارش بود، توانستند روابط خود را گسترش دهند و نگاه مشترکی نسبت به تحولات بین‌المللی پیدا کنند. موافقت‌نامه ایران و روسیه، موافقت‌نامه جامعی در حوزه‌های مختلف همکاری‌ها از جمله در حوزه‌های سیاسی، منطقه‌ای، بین‌المللی، اقتصادی، امنیتی، اطلاعاتی، سایبری، دفاعی و دیگر حوزه‌هاست که می‌تواند روابط فی‌مابین را بیش از پیش نهادینه کند. اکنون و حسب اظهارنظر سفیر کشورمان در مسکو، باید منتظر سفر آتی پزشکیان به مسکو و دیدار با همتای روس خود جهت امضای موافقت‌نامه جامع همکاری میان دو کشور باشیم. این موافقت‌نامه در شرایطی قرار است امضا شود که طیف گسترده‌ای از مخاطرات به‌واسطه جنایات رژیم صهیونیستی، منطقه‌غرب آسیا زائده‌دهی می‌کند. ایران می‌تواند با نهادینه‌کردن روابط با مسکو، این پالس را به غرب و صهیونیست‌ها بدهد که برای مواجهه با هر شرایطی آماده‌است و در بفرنج‌ترین روسیه در امور افغانستان و مدیر اداره مردم آسیایی وزارت امور خارجه روسیه، خرداد ماه‌امسال اظهار کرد:

داریم سند جامع همکاری‌های بلندمدت دو کشور را نهایی کنیم تا روند ارتقای هرچه بیشتر روابط و همکاری‌های دو کشور با سرعت، اجرایی‌شود.» پوتین هم با تأکید بر این‌که تهران و مسکو از مواضع و همگرایی مشترکی در بسیاری از موضوعات برخوردار هستند، تأکید کرده بود: «مسکو از پیشنهاد‌های تهران در تدوین سند جدید همکاری بلندمدت دو کشور حمایت می‌کند و مصمم هستیم هرچه سریع‌تر نهایی و اجرایی‌شود.» در همین راستا و در نهم‌اسفند ماه ۱۴۰۲، ایران و روسیه در پایان هفدهمین نشست کمیسیون همکاری‌های اقتصادی دو کشور در محل هتل اسپیناس پالاس تهران با حضور جواد اوجی، وزیر وقت نفت و الکساندر نوواک، معاون نخست‌وزیر روسیه به‌عنوان رؤسای کمیسیون همکاری اقتصادی دو کشور، ۱۹ سند همکاری امضا کردند. سند نخست، سند نهایی هفدهمین نشست کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی، تجاری، فرهنگی، علمی و فناوری ایران و روسیه بود که به امضای اوجی و نواک رسید. پس از آن سند، نقشه راه همکاری‌های علمی و فنی در صنایع نفت و گاز ایران و روسیه بین‌وحدیرضا زیدی فرد، معاون امور مهندسی، پژوهش و فناوری وزیر نفت و پاول ساروکین، معاون وزیر انرژی روسیه امضا شد. از دیگر موضوعات مورد بررسی در این نشست از سمن اوجی و نواک، موافقت‌نامه راهبردی ایران را به تأیید رساند. اما پیشینه سیاسی این موافقت‌نامه چیست و قرار است چه ابعدای از روابط دوجانبه را پوشش بدهد؟ مقدمات موافقت‌نامه راهبردی میان ایران و روسیه در واقع پس از سفر سه سال قبل شهید رئیسی به مسکو، کلد زید شد. پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در انتهای سال ۱۴۰۰ (ابتدای سال ۱۴۰۲) از آیت... رئیسی، همتای ایرانی خود برای سفر به مسکو عوت به عمل آورد تا طی این سفر، ایران و روسیه جهت‌تهدیه‌سند راهبردی جدید ۲۰ ساله آماده شوند. شهید رئیسی در این سفر با اشاره به آمادگی تهران برای توسعه روابطش با مسکو گفته بود: «آماذگی

پایان زود هنگام دولت سیزدهم و توقیق موقت موافقت‌نامه

حادثه سقوط بالگرد شهید رئیسی، تکمیل توافق‌های ابتدایی صورت‌گرفته میان دولت سیزدهم در ایران و روسیه پیرامون موافقت‌نامه همکاری‌های راهبردی میان دو کشور را تا ماه‌ها، به تعویق انداخت. در همین‌باره ضمیر کابولف، فرستاده ویژه رئیس‌جمهور روسیه در امور افغانستان و مدیر اداره مردم آسیایی تهران برای توسعه روابطش با مسکو گفته بود: «آماذگی

گزارش

جدی و صریح برای دفاع از مقاومت

وزیر امور خارجه کشورمان پس از اردن، راهی مصر و سپس ترکیه شد

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان عصر روز چهارشنبه ۲۵ مهر، برای رایزنی‌ها در مورد تحولات منطقه و با هدف بسیج ظرفیت‌های دیپلماتیک کشورهای منطقه جهت جلوگیری از تشدید ناامنی‌های ناشی از ادامه نسل‌کشی و جنگ‌افروزی رژیم صهیونیستی، به مصر سفر کرد و ابتدا با عبدالفتاح السیسی رئیس‌جمهور مصر دیدار و گفت‌وگو کرد. عراقچی در این دیدار بر ضرورت بسیج کلیه ظرفیت‌های دیپلماتیک کشورهای منطقه برای افزایش فشارها جهت توقف جنایات و همچنین امداد رسانی فوری به آوارگان فلسطینی و لبنانی، تأکید کرد. در مقابل، رئیس‌جمهور مصر نیز وضعیت امنیتی موجود در منطقه را هشدارآمیز توصیف کرد و خواستار جلوگیری از وخامت بیشتر اوضاع، استفاده از همه ظرفیت‌ها برای توقف تجاوزات و جنایات در غزه و لبنان شد. دیدار با بدر عبدالعاطی، وزیر خارجه مصر، دیگر برنامه عراقچی در قاهره بود. عراقچی در پایان سفرش به قاهره، در گفت‌وگویی با اشاره به دستاوردهای این سفر اظهار کرد: «ملاقات با آقای السیسی، ملاقات بسیار خوبی بود؛ از این نظر که میان دو کشور در خصوص لزوم کاهش تنش و لزوم توقف حملات رژیم صهیونیستی، دیدگاه مشترک وجود دارد. صحبت‌های من با آقای السیسی بسیار صریح و مستقیم و جدی درباره اوضاع منطقه بود. ما و مصر درباره منطقه نگرانی‌ها و منافع مشترکی داریم». وزیر امور خارجه کشورمان پس از پایان سفر به قاهره، دیروز برای شرکت در اجلاس وزرای خارجه ساروکار همکاری منطقه‌ای قفقاز، موسوم به ۳+۲ (آذربایجان، ارمنستان، ایران، ترکیه،

